

**Ўзбекистан Республикасы атынан
ШЕШИЎШИ ҚАРАРЫ**

Шымбай районы 2023-жыл 04-сентябрь 4-2304-2302/1672-санлы ис

Шымбай районлар аралық экономикалық судының судьясы Н.Балтабаеваның басшылығында, судья жәрдемшиси Б.Ибрагимовтың хаткерлигинде, арза бериўши ўәкили ХХтың (исеним хат тийкарында) қатнасыўында, арза бериўши Қарақалпақстан Республикасы ХХ қарыздар «ХХ» фермер хожалығы банкротлықтың әпиўайыластырылған процедурасы бойынша төлеўге қәбилетсиз деп таныў ҳаққындағы арзасын Шымбай районы салық инспекциясы имәратында ашық көшпели суд мәжлисинде көрип шығып, төмендегилерди

А Н Ы Қ Л А Д Ы:

Қарақалпақстан Республикасы ХХ қарыздар «ХХ» фермер хожалығы банкротлықтың әпиўайыластырылған процедурасы бойынша төлеўге қәбилетсиз деп таныўды сораған.

Қарыздардың бюджет хәм бюджеттен тысқары қорларға болған қарызы 26322138.1 сумды қураған.

Арза бериўши ўәкили суд мәжлисинде арзаны қанаатландырыўды, қарыздарды төлеўге қәбилетсиз деп табыўды сорады.

Қарыздар суд мәжлисине келмеди.

Суд, ис бойынша топланған хўжжетлерди ўйренип шығып төмендегилерге тийкар арзаны қанаатландырыўды мақул тапты.

Ўзбекистан Республикасы «Төлеўге қәбилетсизлик ҳаққында»ғы Нызамының (кейин-Нызам) 5-статьясы биринши бөлимине тийкар, төлеўге қәбилетсизлик белгилери төмендегилерден ибарат:

ўақтынша төлеўге қәбилетсизлик-егер тийисли миннетлемелер жүзеге келген сәнеден үш ай ишинде қарыздар тәрәпинен орынланбаған болса, қаланы қураўшы кәрхана хәмде оған теңлестирилген кәрханалар тәрәпинен болса-алты ай ишинде орынланбаған болса, судқа мүрәжат етиў сәнесинде қарыздардың пул миннетлемелери бойынша кредиторлар талапларын қанаатландырыўға хәм (яки) салық хәм жыйымлар бойынша өз миннетлемелерин орынлаўға мүмкин емеслиги;

мудамы төлеўге қәбилетсизлик-егер судқа арза бериў сәнесиндеги хәм арза берилген жылдың басындағы есабат дәўиринде, егерде арза жылдың биринши шерегинде берилген болса, өткен жылдың басындағы

есабат дэуиринде қарыздардың миннетлемелери оның активлери баҳасынан асып кеткен болса деп белгиленген.

Усы статьяда нэзерде тутылған қағыйдалар төлеўге қәбилетсизлик ҳаққындағы ислер эпиўайыластырылған тэртипте көрип шығылып атырылғанда, физикалық шахслар, сондай-ақ, жеке тэртиптеги исбилерменниң төлеўге қәбилетсизлиги ҳаққындағы ислер көрип шығылып атырылғанда қолланылмайтуғынлығы белгиленген.

Өзбекстан Республикасының «Төлеўге қәбилетсизлик ҳаққында»ғы Нызамының 241-статьясына муўапық өз искерлигин тамамлаған қарыздар жеке тэртиптеги исбилермен яки тамамланып атырған юридик шахстың баслығы ҳэзир болмаған жағдайда, ҳэзир болмаған қарыздарды төлеўге қәбилетсиз деп табыў ҳаққындағы арза, кредиторлық қарызы муғдарынан қэттий нэзер, кредитор, ўәкилликли мәмлекет уйымы, мәмлекет салық хызмети уйымы яки басқа ўәкилликли уйым тэрэпинен берилиўи мүмкин.

Өзбекстан Республикасы Президентиниң 2019-жыл 1-февраль күнги ПҚ-4146-санлы “Банкротлықты жэнеде эпиўайыластырыў ҳэм суд басқарыўшылары искерлигин түптен реформаластырыў ис-илэжлары ҳаққында”ғы Қарарының 1-бэнди 2-хатбасышында мәмлекетлик салық хызмети уйымлары салық ҳэм басқа мәжбүрий төлемлер бойынша қарыздарлықты өндириў имканияты болмағанлығы себепли орынлаў хўжетлери қайтарылған күннен баслап 30 күннен кешиктирместен банкрот деп табыў ҳаққындағы арза менен судқа мүрэжаат етеди.

Ис материалларына қосылған хўжетлерге қарағанда арза бериўши пайдасына қарыздардан салық төлемлериниң өндирилиўи бойынша нызамда белгиленген тэртипте тийисли илэжлар көрилген.

Суд қарыздардың мәжбүрий төлемлер бойынша өз миннетлемелерин орынлаўға мүмкин емеслиги себепли арза талабын қанаатландырыўды, қарыздарды “төлеўге қәбилетсиз” деп табыўды, оған сапластырыўға байланысly ис жүритиў процедурасын қоллаўды лазым тапты.

Жоқарыдағыларға тийкар, суд қарыздарды Өзбекстан Республикасының «Төлеўге қәбилетсизлик ҳаққында»ғы Нызамының 241-статьяларына муўапық банкрот деп табыўды, Өзбекстан Республикасы “Мәмлекетлик бажы” ҳаққындағы Нызамның Мәмлекетлик бажы ставкалары ҳаққындағы қосымшаның 2-бэнди “в”-киши бэнтине тийкар қарыздардан республика бюджетине базалық есаплаў муғдарының 3 есеси муғдарында яғный 990.000 сум мәмлекетлик бажы пул өндириўди, төленген 33.000 сум почта қэрежетин қарыздардан арза бериўшиниң пайдасына өндириўди мақул тапты.

Усы жоқарыдағыларға тийкарланып, Өзбекстан Республикасы «Төлеўге қәбилетсизлик ҳаққында»ғы Нызамының 241-статьяларын ҳэм Өзбекстан Республикасы Экономикалық Процессуал Кодексиниң 36, 176-179, 210-статьяларын басшылыққа алып, суд

Қ А Р А Р Е Т Т И:

1. Арза берiушiнiң талабы қанаатландырылсын.

Қарыздар «ХХ» фермер хожалығы банкротлықтың әпиуайыластырылған процедурасы бойынша «төлeуге қәбилетсиз» деп табылсын, сапластырыу өндириси ашылсын.

2. Қарыздар «ХХ» фермер хожалығы сапластырыу басқарыушысы етип **суд басқарыушысы ХХ** бекитилсин.

3. Сапластырыу басқарыушысына қарыздар банкрот деп табылғанлығы хәққында газетада жәриялау, белгиленген тәртипте сапластырыу жұмысларын алып барыу, сапластырыу режесин дүзиу, қарыздардың мал-мүлкин анықлау, егерде анықланған жағдайда өзiнiң басқарыуына алыу, экономикалық судының талабына тийкар мағлыұматлар берип барыу хәм сапластырыу жуұмағы бойынша жуұмақлаушы есабатын **2023-жыл 04-ноябрь күнине** шекем экономикалық судына усыныу жүкленсин.

4. Қарыздар «ХХ» фермер хожалығынан 33.000 сум почта қәрежети Қарақалпақстан Республикасы ХХ пайдасына өндирилсин.

5. Қарыздар «ХХ» фермер хожалығы республика бюджетине 990.000 сум мәмлекетлик бажы пул өндирилсин.

Орынлау хатлар берилсин.

6. Шешiuши қарары дәрхал орынлауға қаратылсын.

7. Шешiuши қарарға наразы тәрeп бир ай мүддет ишинде усы суд арқалы Қарақалпақстан Республикасы судына апелляциялық тәртибинде арза, прокурор (протест) берiuге хәқылы.

Судья:

Н.Балтабаева